

P R Í L O H A M L A D Ý C H

Podstatou francúzskej revolúcie bol 14. júla 1789, keď bol páp Bazilij. ...

17. novembra 1790 prvý zákon, ktorý nariadenie v rámci katolíckej ...

1792 viedla k vyhláseniu republiky. ...

O B S A H

Skrytý život Cirkvi vo Francúzsku za revolúcie 1789-1800 1

Hmota a božie svetlo 4

Mária - Matka všetkých žijúcich 4

Predavač snov 5

Marcelino, chlieb a víno 6

Väzeň lásky 8

Otec, môj Boh 8

Päť básní 9

Slza 9

22. 5. 1988 10

Osemsmierovka 10

Moc lásky 11

Nápis na stene jednej väznice gestapa 11

Skrytý život Cirkvi vo Francúzsku - z a r e v o l ú c i e 1 7 8 9 - 1 8 0 0

Počiatok francúzskej revolúcie bol 14. júla 1789, keď bol pád Bastily. Dva dni pred jej prvým výročím - 12. júla 1790 Ústavné zhromaždenie odhlasovalo Občiansku konštitúciu kléru. Konštitúcia rušila niektoré diecézy a zaokrúhlila hranice diecéz podľa nového administratívneho zriadenia v rámci departementov. Na to by bola Cirkev ešte pristala. Ale vážnou chybou bolo, že konštitúcia uvádzala Národnú Cirkev tak, že podľa jej zásad pápež strácal právomoc nad biskupmi, biskupi nad farármi, ktorí záviseli od občianskych voličov. Teológ Emery /+1811/ to takto charakterizoval: "Podriadit' svetským úradom moc, ktorá pochádza od samého Ježiša Krista, protiví sa Zjaveniu."

Zhromaždenie predvídalo odpor duchovenstva proti konštitúcii, odhlasovalo 27. novembra 1790 návrh zákona, ktorý nariaďuje všetkým kňazom účinkujúcim v pastorácii zložiť prísahu na túto Občiansku konštitúciu kňazstva. Hneď na Nový rok 1791 začalo sa s prísahou na Konštitúciu, čo priviedlo k rozdeleniu kňazstva. Zo 160 francúzskych biskupov iba siedmi prisahali na Konštitúciu. Z počtu 76 000 kňazov väčšina - 46 000 ju zamietla. Tak sa rozdelilo kňazstvo na "assermentés", čo na Konštitúciu prisahali a na "inscrémentés", čo prísahu odmietli. Pápež Pius VI. /1775-1799/ ju zavrhol konštitúciou Caritas zo dňa 13. apríla 1791 slovami: "Fozostáva zo zásad, ktoré majú svoj pôvod v blude, preto je heretická vo viacerých dekrétach a nepriateľská katolíckemu učeniu. V iných dekrétach je rozkolnícka, podvracia právo pápežského primátu v Cirkvi, protiví sa starému ako aj novému poriadku. Vymysleli ju a rozšírili iba s tým úmyslom, aby sa katolícke náboženstvo celkom zničilo."

Prvé veľké vraždenie katolíkov nastalo 2. septembra 1792 po páde monarchie a keď pruská armáda zaujala pevnosť Longwy, revolučná luza sa vrhla na väznice, preplnené kňazmi a laikmi. Celkove bolo vtedy umučených 250 kňazov a asi 800 iných veriacich. Zhromaždenie odhlasovalo dekrét o vypovedaní do vyhnanstva kňazov, ktorí neprisahali na Konštitúciu. V zime 1792-1793 kňazstvo vo veľkom počte sa sťahovalo do zahraničia: 6 000 do Talianska, 10 000 do Anglicka, 5 000 do Švajčiarska, 8 000 do Španielska a niekoľko tisíc do Holandska a do Nemecka. Ostala verejne len Konštitúčna Cirkev s kňazmi, ktorí zložili prísahu, s biskupmi, ktorých vysvätil autunský biskup Talleyrand a s farármi, ktorých zvolili občania. Všetci verní kňazi sa nevysťahovali, ale pracovali tajne v podzemnom cirkevnom hnutí, ktoré sa udržalo po celý čas revolúcie aj počas hrôzovlády.

Hrôzovláda nastala po páde monarchie a po zavedení republiky a najmä po poprave kráľa Ľudovíta XVI. 21. januára 1793. Boli to masové popravy gilotínou pri fanatickom prenasledovaní veriacich. 23. novembra 1793 boli zatvorené všetky kostoly, takže aj assermentés boli znemožnení. Verní kňazi a dobrí veriaci boli vyhlásení za podozrivých a mnohí z nich popravení. Niektorých vyviezli na more a potopili, alebo uväznili v strašných podmienkach na Guyene v južnej Amerike. Kňazov vyzývali, aby sa zriekli svätenia. Za dobrého občana považovali kňaza, ktorý sa oženil. Rehoľníkov a rehoľnice vyhnali z dobročinných ústavov a školských bratov vylúčili zo škôl. Danton prehlásil: "Dieta patrí Vlasti a Národu a až potom rodičom." Mená obcí, ktoré nosili prívlastok "svätý", premenili vynechaním slova "svätý". Zaviedli aj revolučný kalendár s dekadami miesto týždňov. Trval dvanásť rokov, ale ľud sa ním neriadil. Zaviedli civilné krsty, manželstvá a pohreby. Deti učili Desatoro dobrého vlastenca a predávali republikánske katechizmy. Chceli odstrániť všetko, čo pripomínalo náboženstvo. Zničili mnoho cirkevných budov a umeleckých pamiatok. Parížska Notre Dame sa zachránila iba tak, že z nej urobili sklad vína. 5. septembra 1797 vybuchla nová vlna prenasledovania, ktorá zasiahla hlavne kňazov a ženské rehoľné spoločnosti. Sestričky rozohnali, alebo uväznili. Už v 1794 za prvej hrôzovlády mnohé popravili. Kláštorné kaplnky premenili na tanečné siene. Do reholí bol urobený zásah, ešte 13. februára 1790, keď vyzvali všetkých rehoľníkov

a rehoľnice, aby opustili rehoľu, ak to chcú. Benediktíni a dominikáni vo veľkom počte opustili rehoľu. Kapucíni a trapisti a kartuziáni ostali väčšinou verní rehoľi. Rehoľné sestričky zostali skoro všetky verné svojmu povolaniu. Karmelitky prehlásili: "Jarmo Pánovo je nám sladké" a sestry Navštívenia Panny Márie: "Želáme si žiť a zomrieť vo svätom a blaženom stave, ktorý sme si volili bez prinútenia, ktorý horľivo zachovávame a ktorý tvorí jediný šťastie našich dní."

Po odopretí prísahy na Konštitúciu roku 1791 biskupi a kňazi emigrovali, ale nie všetci. Verných biskupov zostalo tajne asi 20, ale kňazov veľký počet. Keď nemohli sláviť svätú omšu vo svojich kostoloch, kde boli dosadení "assermentés", slávil ju spočiatku v spoločenských miestnostiach a v salónoch. Rodičia im prinášali deti na krst. Chorí ich volali k sebe, zaopatrit' ich. Takýchto kňazov "vlastenci" uväznili. Pristihnuté veriace ženy bičovali do zamedlenia. 28. apríla 1792 Zhromaždenia zakázalo nosiť kňazské rúcho a zrušilo všetky rehoľné kongregácie.

Najodvážnejší z kňazov "insermentés", nielen mladí, ale aj starší, nechceli opustiť svojich veriacich. Zdalo sa im to zbabelým útekem. Zorganizovali tajné účinkovanie Cirkvi, ktoré sa udržalo aj počas hrôzovlády po celom Francúzsku, ale najmä v Paríži a v Lyone. Mnohí kňazi sa k nim pridali z vidieka a vytvorili sieť, v ktorej boli zabezpečené isté úkryty a tajné miesta pre bohoslužby. V Paríži vynikal v tom bývalý jezuita Cloriviére a rektor seminára z Bretagne Cormaux. Prišiel ta aj odvážny, nebojácny biskup Maillé, ktorý zriadil apoštolát s generálnymi vikármi, keďže parížsky arcibiskup emigroval. Na mieste zostal aj odvážny predstavený seminára Sv. Sulpícia-Emery.

Podobne v Lyone napriek hrozbe trestu smrti účinkovalo niekoľko kňazov. Arcibiskup Narbeui sa vystahoval, ale jeho generálny vikár Linsolas sa ukrýval v meste a zorganizoval tajný apoštolát. Do každej skupiny mesta určil odvážnych misionárov a prideliť im laických katechetov. V lyonskom predmestí v obci Ecully účinkovali takto dvaja bývalí rektori seminára Royger a Chaillou, potom rehoľník Balley a bývalý kaplán farnosti Sv. Kríža, Groboz. Každý si vzal ako masku nejaké zamestnanie. Balley bol stolárom, Groboz kuchárom... So svojimi príslušnými nástrojmi vyšli po západe slnka do ulíc mesta, alebo dediny a šli na určené miesto stretnutia. Karol Balley bol rodák z Lyonu. Bolo ich šesťnásť súrodencov. Ratriť k rehoľi Genovefanov, ktorá mala 107 domov a 1 300 členov. Zaoberali sa činnosťou v nemocniciach a seminároch. Za heslo mali "Superemineat caritas" - "Láska nadovšetko". Karolov brat, Štefan Balley, kartuzián s úsmevom na tvári podstúpil mučenícku smrť 14. januára 1794, keď bol sťatý gilotínou. Karol sa skrýval v dome meštana Loras, ktorý bol tiež sťatý v Lyone. Celkovo pôsobilo v Lyone asi 30 kňazov.

Sv. Ján Vianney, ktorý sa narodil v Dardilly roku 1786 bol na prvej svätej spovedi u Groboza, keď tento prechádzal tajne cez Dardilly, v blízkosti Lyona. Prvé sväté prijímanie mal Vianney v Ecully na jar 1799. Celý rok sa pripravoval. Pripravovali ich sestry sv. Karola Boromejského, ktoré sa tu ukrývali. V predvečer mali duchovné cvičenia. V Ecully, v dome pani Pingonovej, traja kňazi: Chaillou, Groboz a Balley usporiadali slávnosť prvého svätého prijímania pre 16 chlapcov a dievčat z Dardilly. Zavčas ráno prišli prvoprijímajúci v obyčajnom odevu do veľkej izby so stiahnutými roletami na oknách, aby nebolo vidno horiace sviece. Závoje a mašličky priniesli matky dieťok majúť ich ukryté v šatách. Pred oblokmi počas obradov skladali seno z voza do šopy. Medzi týmito prvoprijímajúcimi bol aj šťastný Ján Vianney. Ešte päťdesiat rokov ukazoval deťom ruženec, ktorý vtedy dostal.

Za hrôzovlády revolúcia chcela úplne vyhladiť vieru v Boha. Vojenský veliteľ Paríža Henriot zakázal "akékoľvek obrady, ktoré urážajú každého mysliaceho človeka". Vláda Konventu nariadila zničiť všetky "náboženské predmety na námestiach, verejných miestach a počestách." Najväčšia škoda bolo zrucanie benediktínskeho chrámu v Cluny. Namiesto svätých začali uctievať ako slávnych mužov napr. Voltairea, ktorého preniesli s oslavou do Pantheónu, bývalého chrámu sv. Genovefy, patrónky Paríža.

Napriek všetkému úsiliu pozbať krajinu kresťanstva, katolícka Cirkev účinkovala tajne. V Paríži bolo vyše 150 miest, kde sa tajne slúžila sv. omša a vysluhovali sviatošti. Viera sa u veriacich prehĺbila a horlivosť prenasledovaním vzrastala. Veriaci horlivo, opatrne a múdro ukrývali kňazov a poskytovali miestnosti pre bohoslužbu. bolo mnoho hrdinských obetavých kňazov, z ktorých mnohí boli popravení. Niektorí boli pod zvláštnou ochranou Božou, lebo Boh mal s nimi plán na obrodu veriacich. Taký bol napr. Peter Coudrin (+1837). Za kňaza bol vysvätený v Paríži, v írskom seminári, kde sa ukrýval clermontský biskup Bonal. Od 1792 sa Coudrin ukrýval v sýpke na zámku la Motte. Bol to mystik, ktorý mal vídenie o Kongregácii, ktorú mal založiť. Videl ešte aj budovu, kde mal byť založený ústav. Z úkrytu vyšiel konat' hrdinský a plodný apoštolát. Pritom si menil šaty a meno. Na jeho hlavu vypísali cenu. Raz sa v jednej miestnosti schoval za sochu Panny Márie Zázračnej a tak sa zachránil pred žandármi, ktorí ho v miestnosti hľadali. Na Vianoce 1800 založil Kongregáciu Srdca Ježišovho a Srdca Panny Márie spolu s Henriettou Aymerovou. Bolo to v meste Poitiers, ale Kongregácia neskôr prešla do Paríža. Podobne P. Cloriviére ešte počas revolúcie založil Kongregáciu kňazov Božského Srdca a slečna Ťhampionova, sestra dvoch biskupov, založila Kongregáciu Dcér Srdca Panny Márie. V meste Baugé svätý kňaz Bérault založil Kongregáciu Dcér Srdca Panny Márie za hrôzovlády, pre ošetrovanie nevyliciteľne chorých. Podľa mesta Lyona ustanovovali katechétovej aj po iných miestach a diecézách: Autun, Belley, Annecy, Arras, Boulogne, Le Mans, Laval, Tournai. V kraji Vivarais Mária Riviérová učila katechizmus po dedinách, kde nebolo možno dostať kňaza.

Revolučný generál Clarke, keď videl, ako horlivosť veriacich vzrástla, prehlásil podobne, ako to povedala u nás E. Radecová: "Naša náboženská revolúcia zlyhala. Ľudia sa stali rímskokatolíckmi vo Francúzsku..."

Tejto podzemnej Cirkvi však chýbalo jednotné vedenie. Akby ju boli viac biskupi podporovali, bolo by sa dosiahlo iste viac. Ale drvivá väčšina biskupov emigrovala. Zo 160 ich zostalo doma iba 26. 17 ich zomrelo do roku 1794, či už vo väzení, alebo na popraviske, alebo prirodzenou smrťou. Tí, čo zostali, väčšinou sa uzavreli, izolovali. Najhorlivejší z biskupov bol zaiste Maillé z diecézy Saint-Papoul, ale on nemohol prevziať vedenie tajnej Cirkvi. Keby boli biskupi aj za cenu života zostali na bojisku, Cirkev by sa bola mohla lepšie zorganizovať a zjednotiť.

Keď sa Napoleon Bonaparte zmocnil vlády, vydal 28. decembra 1799 tri dekréty, ktoré urobili koniec prenasledovaniu. 8. júna 1800 v Miláne - ako kedysi Konštantín I. - pred dvesto kňazmi a dvoma biskupmi prehlásil: "Túžil som vás vidieť dnes všetkých zhromaždených, aby som vám oznámil aké pocity prechovávam ohľadom katolíckeho, apoštolického a rímskeho náboženstva. Keďže som teraz vybavený plnou mocou, rozhodol som sa použiť všetky prostriedky, ktoré budem považovať za vhodné, aby som zabezpečil a zaručil toto náboženstvo." Po tomto Napoleonovom prehlásení sa kňazi vrátili z vyhnanstva, kostoly sa otvorili a začal normálny náboženský život. Ale spomienky na hrdinských mučeníkov a vyznavačov ostávali v pamäti veriacich.

Ich hrdinský postoj vyjadruje pieseň o gilotíne, ktorú zložila sestra Theotista, uršulínka, pred popravou v júli 1794, v meste Orange:

"Nebojím sa gilotíny,	V nej vidím zrakom Pánovým
pred ňou sa viac nedesím.	vzácný nástroj pre seba,
Na ňu mám už pohľad iný:	ktorý ma chodníkom novým
pri nej sa v srdci teším.	privedie priam do neba."

Spomínaným Napoleonovým prehlásením sa skončilo prenasledovanie za francúzskej revolúcie. 29. apríla 1988 si Gorbačov zavolať patriarchu a piatich metropolitov do Kremľa, z príležitosti oslavy 1000 jubilea pokrstenia Ruska a mal podobný prejav ako Napoleon v Miláne.

N e b u d e t o s n á ě a j k o n i e c p r e n a s l e d o v a n i a
v y v o l a n é h o O k t ó b r o v o u r e v o l ú c i o u ???

H m o t a a b o ž i e s v e t l o

Raz som našiel na ceste pohodených sto korún. Čo s nimi? Rozdelím sa s bratom... A dal som bratovi polovicu. Stretol som priateľa a prišlo mi na um tých päťdesiat korún čo mi ešte zostalo. Dal som mu polovicu. Zostalo mi už iba pár korún, no ešte stále som sa chcel s niekým podeliť, ale ... pomaly už nebolo o čo.

Pomyslel som si, aké by to bolo ideálne, keby každý dostal kolko som našiel ja. Ale čím viac som sa delil, tým menej zostávalo. Rozmýšľal som ďalej... Je to predsa vylúčené, aby som stále rozdával a nič by neubúdalo.

Je to ako v rozprávke "Sol' nad zlato." Keď sa z malého vrecúška brala sol' a stále bolo plné. Škoda, že takáto skutočnosť sa môže stať len v rozprávke. V tom ma napadla úžasná myšlienka. Videl som otca, ktorý mal v rukách horiacu sviecu. K nemu sa približovali jeho deti. Mali tiež v rukách sviece, ktoré však nehoreli. Prvé dieťa, ktoré k nemu prišlo vzalo si od otca ten plamienok, ktorý bol na jeho svieci. Keď dieťa odchádzalo s horiacou sviecou, otcov plamienok svietil ďalej. Druhé dieťa si ho tiež vzalo, ale otcova svieca ďalej horela. Postavil som sa do radu k deťom a zobral som si aj ja plamienok od otca a rýchlo som bežal za bratom, aby som sa oň s ním podelil. Brat si zobral odo mňa plamienok a mne z neho nič neubudlo. Rýchlo som bežal za kamarátom, s ktorým som sa podelil o päťdesiat korún a dal som mu plamienok z mojej sviece. A tak som sa delil s každým a pre každého bolo dost. Navyše každý dostal presne tak ako ja. Vtedy som sa zamyslel nad zázračným vrecúškom v onej rozprávke, z ktorého sa stále bralo, ale vôbec z neho neubúdalo.

Užasol som nad tým ako sa šíri Kristovo evanjelium a pochopil som, aký je rozdiel medzi sto korunovou bankovkou a plamienkom sviece, ktorý sa delením zdvojnásobí, aby vzniklo viac svetla medzi ľuďmi,

Neskôr som čítal úžasné veci o svete atómov a molekúl. Keď som to dočítal, rozhodol som sa, že si to nenechám pre seba, ale podelím sa o to s priateľom. Odovzdal som mu svoje poznatky. Zaujímavé je, že hoci som mu ich odovzdal, mne nič neubudlo, ba naopak stal som sa bohatším. Bohatší o radosť, ktorú som urobil svojmu priateľovi.

Rasto, 24 ročný

M á r i a - M a t k a v š e t k ý c h ž i j ú c i c h

Mnohokrát ma napadlo, ktorému slovu by som prisúdila predponu NAJ-. Rozmýšľajúc o tejto otázke prechádzam slnkom vyhriatym parkom. A tu, malé dieťa drobčiace po chodníku, plače. Jeho nárek je poprepletaný slabikami ma-ma, ma-ma. Vzápätí vidím pred sebou usmiateho chlapca bežať do matkinej naruče s kytičkou poľných kvetov, so slovami "mamička, to je pre teba."

Už som našla slovo s prívlastkom NAJ-...

Najkrajšia, najlepšia, najláskavejšia, najobetavejšia môže byť len m a m a. Slovko vyslovované tak často ústami detí v bolesti, v radosť, či smútku. V blízkosti matky sa každé dieťa cíti v bezpečí. My všetci sme detmi - Božími deťmi, ktoré si vyvolil náš nebeský Otec. Boh, úplná dokonalosť, ktorá nás volá do večného a láskyplného domova. A ku každému domovu patrí matka, k nebeskému - nebeská matka. Matka, ktorá svojim poslušným a odovzdaným "FIAT" vstúpila do dejín spásy, stala sa Božou matkou a vedome sa rozhodla spolupracovať na našom vykúpení. Vo svojej jednoduchosti je zameraná vždy na Boha, privádza v panenstve, sem na hriešny svet Bohočloveka, Ježiša Krista, ktorý nás na kríži vykúpil z moci diabla.

V náručí plnom lásky vyrástla večná Spravodlivosť, Víťazstvo lásky. Svojou dokonalosťou predstavuje ideálnu matku. S materskou statočnosťou stojí a trpí pod krížom spolu s Jánom - reprezentantom veriaceho ľudstva všetkých čias a v jeho osobe je celé ľudstvo odovzdané do starostlivej ochrany Matky Márie.

Ako každá mama pozná najlepšie svoje dieťa, tak i Ty, Matka všetkých žijúcich, poznáš nás. Slovenské deti sa k Tebe utiekajú, puto záchrany u Teba hľadajú. Matka premilá, stále prichádzaš k nám a ukazuješ nám cestu spásy, cestičku klukatú, ale večnou láskou končiacu, v náručí nášho Spasiteľa.

Mária, Ty si úžasný kvet, ktorý vôňou rozdáva sa všetkým. Ľ my chceme patriť ku kyticí, ktorú držíš v náručí a ktorej dávaš stálu vlahu a ochranu.

Prosíme Ťu, načri do svojej studne lásky a ovlaž naše srdcia rosou nádeje, viery a oddanosti plniť vôľu nebeského Otca.

Ideme k Tebe matka naša a s detinskou dôverou prosíme o radu a pomoc, aby si nás zavčasu varovala, ak sa dáme krátkozrako na cestu dobrodružstva.

Prenes na naše ústa úsmev pokojnej mysle naplnenej Božou milosťou. Zahal' srdcia svojich detí pod plášť večnej opatery do svetla žiariaceho každou tmou, otváraj nám cestu k Pravde poznania, večného spasenia, veď nás k svojmu Synovi a Otcovi, Matka naša - orodovnica.

Renáta, 23 ročná

Viktor Fischl: P r e d a v a č s n o v

Keby som si mohol vybrať, hovorí môj priateľ Dávid, ktorý, ako viete je básnik, keby bolo po mojom, ako vyplniť tých niekoľko rokov, ktoré mi snáď ešte zostávajú, chcel by som mať krámk blízko Jaffskej brány a predávať ľuďom sny.

Ulica, v ktorej žijem, ulica vedúca k Jaffskej bráne, je plná snov. Dobrých i zlých, veselých i smutných, snov budiacich úzkosť a zasa snov, ktoré dodávajú srdcu pokoj a dychu pravidelnosť dobre idúcich hodín. Ku mne by však, hovorí môj priateľ Dávid - ľudia prichádzali pre iné sny.

Hľadali by u mňa sny krečkové a priezračne jasné, akoby zo skla. Chladiace sny pre deti v horúčkach a hrejivé pre starcov, ktorí sami v noci mrznú. Sny, ktoré dajú osamelým zabudnúť na samotu a neistým dodajú bezpečie teplého hniezda. Sny, ktoré menia zbabelcov na hrdinov a tých, ktorí nenávidia, naplnia láskou. Sny, ktoré, tých, čo všetko nudí, naučia stáť v údive pred kvitnúcim stromom a unaveným dajú pocítiť ako stúpa mizga z koreňa do konárov.

Ľudia - hovorí môj priateľ Dávid - by ku mne prichádzali pre sny, ako chodia do lekárne po lieky. Proti samote, proti závidi, proti malovernosti a mal by som pre každého na sklade to, čo je dobré len práve pre neho samého.

Každý sen by bol zabalený v ručníku utkanom z pavučín a každý z tých ručníkov, mäkkých ako hodváb, by mal inú farbu, podľa ktorej by mohol každý ľahko rozpoznať svoj sen.

Ľudia by si však mohli sny navzájom aj vymieňať, a tak by každý vedel o druhých viac a bolo by viac lásky na svete. A hovorili by: Ako dobre, že vieme o tomto malom krámku neďaleko Jaffskej brány, kde starček, ktorému hovorí Dávid, po celý deň odmeriava a balí krásne sny.

Naša ulica bola vždy plná snov. A nejakou prítahovala tých, ktorí vedeli snívať. Tak napríklad: na dome číslo 33 je pripevnená tabuľa, ktorá pripomína na večné časy, že tu v roku 1898 býval Theodor Herzl /aj keď jeho hebrejské meno bolo Benjamín Cvi, dávam prednosť menu Theodor, nielen preto, že on sám

ho používal, ale hlavne preto, že ak bol niekedy niekto Theodor - Dar boží - tak to bol on/, ktorý vtedy prišiel do Jeruzalema, aby tu menom svojho ľudu hovoril s nemeckým cisárom, ktorý tu bol práve na návšteve. Dodnes môžete vidieť izbu, v ktorej bol vtedy Herzl ubytovaný ako hosť pána Salamona Sterna, jedného z mála zámožných členov vtedajšej židovskej obce. Pravnuk, alebo prapravnuk pána Salamona Sterna má dodnes v tom dome drogériu. Z izby, v ktorej vtedy býval Herzl, mohol vidieť Dávidovu vežu. Ak chcete, napísal, nie je to rozprávka. Bol by mohol tiež napísať: Záleží len na vás, či je to len sen.

Aj také sny, sny, o ktorých viete, že sa ich splnenia dožijú snáď až deti vašich detí, aj také sny by som mal v krámiku neďaleko Jaffskej brány. Aj také, pri ktorých nestačí, aby ich sníval len jeden, ale musíme ich snívať všetci, ty, ja, on, my všetci. Aj také sny by boli v mojom malom krámiku, lebo aj ich je treba, snáď dokonca viac než iných snov. Ale skôr než ľudia budú vedieť snívať spolu, musí každý žiť svoj vlastný sen, ktorý je len jeho a patrí len jemu samému.

A tie sny by boli na poličkách v mojom, krámiku už pekne uložené - niekedy ich vidím ako roly plátna a hodvábu, inokedy vo fľašiach ako vzácne vína - a ja by som stál za pultom a vedel presne, kto aký sen hľadá. Jediným pohybom ruky, len po ňom siahnuť, by som mohol každého obslúžiť.

Ako hovorím - končí, práve tak ako začal, môj priateľ Dávid, ktorý ako viete je básnik - keby som si mohol vybrať, keby bolo po mojom, chcel by som mať malý krámik neďaleko Jaffskej brány a predávať v ňom ľuďom sny.

Z češtiny preložila O.P.

José María Sánchez SILVIA :

M a r c e l i n o, c h l i e b a v í n o

Mladým slovenským čitateľom sa onedlho naskytne príležitosť siahnuť po knihe španielskeho spisovateľa J.M.S. Silvia - MARCELINO, CHLIEB A VÍNO.

Dej je veľmi prostý. Napriek svojej jednoduchosti nestráca však svoju dynamiku a hĺbku. Flynulé odvíjanie deja je dopĺňané živými opismi, ktoré pomáhajú lepšie vychutnávať a prežívať dej. Kniha si - svojou hrejivou atmosférou, ktorá je docielená starostlivou štylizáciou - získava čitateľa hneď pri prvých riadkoch. Nemalú zásluhu na tom má i majstrovské pero prekladateľky, ktorej za výborný preklad *Č a k u j e m e*. Originalita a pôsobivosť jej slovných spojení /ako napr. vychádzajúci srpok mesiaca trochu rozriedil tmú, starosta dojachal do kláštora a i. / navodzujú v človeku čosi veľmi príjemné.

Autor vovádza čitateľa do jednej malej španielskej dedinky kam raz - bolo to asi pred 150-imi rokmi - priputovali traja mnísi, bratia Františkáni. Ako milodar dostali od predstaveného obce schátraný majer, v ktorom sa ubytovali. Bratia mnísi sa tam modlili, ale tiež chodili a pomáhali široko - ďaleko po okolí a ľudia ich za to mali radi a ctili si ich.

O 50 rokov neskôr, na mieste bývalého rumoviska, stál už veľký kláštor.

Jedného dňa ktosi pred dvere tohto kláštora odložil novorodeniato. Bratia mnísi uzrúc utešené stvoreniato, najskôr sa mu preveľmi potešili. Hneď sa aj rozhodli pokrstiť ho. Chlapček dostal meno, ktoré pripadlo v kalendári na ten deň - MARCELINO. Čas však onedlho začal kresliť tiché otázniky : Čo bude ďalej, zvládnú bratia túto nezvyčajnú úlohu, opateru malého chlapca!? Po mnohom zvažovaní predstavený kláštora - prior - rozhodol, že Marcelinovi pohľadajú rodičov, alebo aspoň dobrých ľudí, ktorí ho zoberú na výchovu. Pýtali sa preto

bratia, pýtal sa i sám prior, vypisoval, rozposielal listy, ale všetko márne. Nik sa neprihlásil. Nakoniec prior - so súhlasom vrchnosti františkánskeho rádu - rozhodol sa ponechať malého Marcelina v kláštore.

Čas plynul, Marcelino rástol.

S ľuďmi mimo kláštor sa dostal do styku len málokedy. Raz, keď mal asi 5 rokov, prechádzala akási rodinka - otec, matka a ich synček Manuel, poblíž kláštora. Stretnutie s Manuelom - hoci kratučké - utkvelo mu natrvalo v pamäti a ešte čosi si dobre zapamätal, že Manuel mal rodičov. Otca i matku.

... "Kde mám je mamu?! A aká je? A otec? Mám brata, či sestru?!...", tieto a im podobné otázky vírili ustavične myslou malého Marcelina a trápili ho. Čo sa len napremýšľal a navypytoval bratov mníchov a odpoveď stále tá istá: "Tvoja matka je v nebi."

Kláštor sa stal pre malého Marcelina domovom, všetko v ňom pokladal za svoje. Dôverne sa poznal s každým kútom kláštora. Dôkladne preskúmal všetky jeho tajné zákutia, ťažko bolo nájsť miesto, kde by jeho zvedavé oko nebolo nahliadlo. A predsa existovalo - bolo to podkrovie, ku ktorému viedli staré, červotočom prevrútané schody, Bratia mnísi tam už dávno prestali chodiť a malému Marcelinovi to tiež prísne zakázali.

Tajuplná komôrka - hore v podkroví - Marcelina čoraz väčšmi lákala. Dlhو hútal, dumal, kul plány. A raz - keď sa bratia mnísi pobrali na cesty - potajme sa vybral i on, do neznámej komôrky. Opatrne otvoril staré vŕzgajúce dvere. V šere zazrel akúsi postavu. Bola to postava náramne dlhého muža s vystretými ramenami, s očami dívajúcimi sa priamo na Marcelina. Poznal v nej Krista pribitého na kríži. Podišiel bližšie a so zatajeným dychom sa zahľadil do tváre Ukrižovaného. Oči sa mu zaliali slzami. Vidiac vychudnuté telo Pána, odbehol do kuchyne a priniesol krajec chleba, ktorý teraz podával Kristovi. On snal ruku z kríža, vzal si chlieb a pustil sa do jedenia.

Tak si Marcelino našiel nového priateľa. Často ho navštevoval a dlhé hodiny sa s Ním zhováral. Vždy keď prišiel, Pán zišiel z kríža, sadol si za stôl a jedol chlieb a víno, ktoré mu návštevník po každom raz priniesol.

Návštevy v podkrovnej komôrke Marcelina nápadne menili. Chodil vážnejší, zamyslenejší. Zanechal všetky šibalstvá. Nič ho, okrem rozhovorov v podkroví, nezaujímalo. Ba ani jeho najobľúbenejšie hry ho nedokázali zaujať. Často ho bolo možno zazrieť modliť sa v kaplnke.

Bratia mnísi si nemohli nevšimnúť túto zmenu. Zdalo sa im, že na šesťročného chlapca prirýchlo dospel. Starosť im robilo i záhadné miznutie jedla, ktoré však nijako nedávali do súvisu s malým Marcelinom. Dohodli sa však, že si ho budú pozornejšie všímať.

O krátky čas - keď šiel Marcelino so zvyčajným prídelom za svojim priateľom - ho všetci bratia potajme sledovali.

Tak ako vždy i teraz Kristus zostúpil z kríža a jedol. Pán potom povedal Marcelinovi, že sa mu chce za jeho službu odvdáčiť a preto si má vybrať niečo, po čom túži, čo najradšej chce. Marcelino sa dlho nezmohol ani len na slovko. Nakoniec však bojzhlivo, nesmelo vyslovil svoje želanie vidieť svoju a Kristovu matku. Pán ho vtedy nežne objal a Marcelino usnul v Jeho náručí. Marcelinova tvár žiarila radosťou a pokojom, veď konečne mohol vidieť tvár svojej matky.

A tu sa už autor s čitateľom lúči. Necháva ho, aby sám, v komôrke svojho srdca, ďalej rozvíjal nite pravdy, ktorých tajomné rúcho - počas tejto čitateľskej prechádzky - autor sám trochu podhalil.

V ä z e ň l á s k y

Tu v chráme prebývaš. Vo svätostánku máš svoj príbytok. Väzeň nekonečnej Lásky. Tu je život. Tu je pôvodca života. Ježišu, v tejto skrinke z dreva. Zamknutý na kľúč. S takýmto príbytkom si spokojný. Netiesnia ťa steny bohostánku? Ľudia prichádzajú pred Teba. Jedni Ti poklonou v srdci vzdávajú úctu, iní Ti urobia posmešný úklonok. Urobia na sebe karikatúru kríža a ponáhľajú ďalej. A zasa iní o Tebe ani nevedia. Vidia a nevidia. Nevedia o prítomnosti svojho Boha. Hľadajú ho vo svete. Hľadajú ho tam, kde ho niet. Môj drahý väzeň Lásky! Tu bývaš. V kalichu z jemného kovu, ktorý spracovali ľudské ruky. Ježišu, môj Boh, kam až siaha Tvoja láska!

Človek ťa núti byť v jemnej a krehkej hmote. V bielom chlebe! Pohľad i chlieb dvíha k nebu a opakuje Tvoje slová, ktorým si Ty jediný dal tajomnú moc.

"Toto je moje telo, toto je moja krv!"

Nekonečne dobrý a svätý Boh! Chlebom sa mi stávaš. Hladnému človeku si chlebom, Pane! Kam až siaha Tvoja láska! Poslúchaš slová človeka. Si chlebom a vínom. Si prítomný telom i krvou, človečenstvom i Božstvom.

Bohostánok. Domov môjho Boha! Aká úžasnosť Boha. V malom kúsku chleba ma objíma veľký a mocný Boh. Tvoj vyvolený ťa berie do rúk a rozdáva zástupu, hladnému zástupu duší. Zástupu hladnému po láske.

"Poďte ku mne všetci..." /Mt 11,28/

Objímaš ticho a mocne. Nevyčítaš. Pretváraš v seba. Hovoríš hlasom tej samej ľudskej duše. Hecou Boha a predsa tak zrozumiteľne, niekedy bez slov. Hovoríš láskou, hovoríš silou, ktorá sa nedá vyjadriť slovami. Slepému vraciaš zrak a hluchý ťa počuje v tichu svojej duše. V Ď A K A Ti, Pane...

Dáša, 24 ročná

O t e c, m ô j B o h !

Otec! Môj Boh! Veľký a mocný!

Sedím tu v tichu noci. Svoj pohľad dvíham k Tebe a vystieram ruky ako dieťa k Otcovi. Si veľký, nemôžem ťa celého objasniť. Za to Ty si ma objímaš celého. Som ako zrníčko v Tvojej dlani.

Otec! Môj Boh!

Viniem sa k Tebe ako malý kvietok k veľkému slnku. Ako kvietok dvíham hlávku a otáčam ju za Tvojim svetlom. Ruky k Tebe vystieram ako lístky. Sviet' a nezapadaj! Slnko môjho života.

Otec! Môj Boh!

Potrebujem teplo Tvojej lásky a Tvoje svetlo, lebo v tme a zime by som zvädol práve tak ako ten kvietok.

Som Tvojim dieťaťom.

Som Tvojim malým kvietkom, bielym kvietkom, Otec, ktorý miluješ.

Vyrastám zo zeme. Z toho miesta, kde Ježiš, Tvoj Syn, vycedil svätú krv.

Vyrastám pod krížom. Vyrastám z Jeho krvi. Svoju krv vylial, aby mi dal život. Ovlaž ma rosou milosti a zohrej svojim lúčom.

Teplo Tvojej lásky tak veľmi potrebujem...

Dáša, 24 ročná

Päť básní :

Matka chrámov

Ó, krásna matka starobyľých chrámov,
klania sa v túžbe s rukami v nebesách
pred Tvojou nekonečnou Láskou.
Pred Tvojim krokom rozstúpia sa ťažké oblaky,
vtáci uvidia jasnú krásu vzdialeného slnka.
Pustia sa do spevu a na pestrých krídlach
cítia krvácajúcu ranu môjho srdca.
Tá rana však už nie je ranou -
Ty ju hojíš, matka chrámov.

Mária

... a od vás, Márie,
iba tolko čaká,
aby ste každý deň
opakovali
jedinú odpoveď
jedinej Márie

K dievčaťu

Si krásna,
lež neponižuj krásu druhých.
Buď krásna,
aby si zostala tým,
čím si sa narodila.

Slzy

Utrel slzy plačúceho dieťata
a šiel ďalej.
Už len z diaľky mohol vidieť
ako šliapu
vojenskej čižmy
po mŕtvom tele tohto dieťata.

Vďaka

Vďaka vám, hrdinovia,
Vy, čo ste zostali bez mena,
vstaňte a žite znova.
Dlas túžby Vás medzi nás volá,
aby ste bránili
to, čo ste stratili.
Vďaka Vám hrdinovia.

Marián, 21 ročný

Slza

Obaja sme stáli pred oltárom
obrátení k nemu čelom, tvárou.
Ty si stála po mojej lavici.
Mne objavila sa zrazu na líci
jedna kvapka.
Ja zistil som to sprvu s hrôzou.
Čože je to? Aký vyslanec? Čoho posol?
Zachytil som ju a schoval do náručia,
do dlaní.
Takmer stratila sa mi,
potvora, medzi prstami.
Neskôr som si ju nechal v laboratóriu
podrobiť chemickej analýze, rozboru.
Vo výsledkoch stálo, že slza obsahuje:

- mineráliky lásky
- kryštáliky nehy
- makroelementy radosti
- mikroelementy vďačnosti
- stopové prvky očakávania

a to všetko bolo rozpustené
v tekutine lásky a
úcty voči Tebe...
Bol to proste úplne
nasýtený roztok šťastia
No a tá jedna kvapka okatá
sa už jednoducho
do môjho vnútra nevmestila.

J. V.

22. 5. 1988

Vo vlaku veľa ľudí nedočkavých,
 po vode a chlebe života žiadostivých,
 to šťastínski pútnici, idú k matke svojej,
 vyliat' jej radosti, starosti a bóle svoje,
 z každého svetlo a nádej vyžaruje,
 každý tej patrónke Slovenska dôveruje,
 prosit' ide každý z nich.

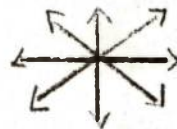
Vedia, že ona neodmietne ich,
 že pomôže im v každom žiali,
 či inej strasti, čo srdce kalí.
 Že prijme ich pod plášť ochranný,
 že v budúcom živote ich ochráni.
 Preto ich také veľké zástupy putujú,
 modlia sa k nej, piesne spievajú a
 radostne na to stretnutie čakajú.
 Aj ja s nimi idem, lebo dobre viem,
 že tam radosť a pokoj nájdem.

12 ročná účastníčka časťínskej púte

O s e m s m e r o v k a

V osemsmerevke vyškrtajte 26 biblických postáv, názvov a spojok a dostanete
 zo zvyšných 25 písmen tajničku, pričom hrubšie vytlačené slovo "MÁRIA"
 je prvým slovom tajničky.

Vyškrtať môžete v 8 smeroch :

Dĺžne nie sú dodržané.

Ananiáš, tak, nebo, Šalamún, láska, listy, Joachim, manna, pokoj, Peter,
 Boh, duch, mama, Alžbeta, Emauz, Ján, archa, Jób, reč, Mojžiš, Jakub, už,
 Lót, noc, Kanaán, um,

N	Ú	M	A	L	A	Š	A	A	Č	E	R		
O	Ž	N	I	R	I	N	L	N	A	M	U		
C	S	S	C	H	E	M	Ž	M	A	N	N	A	
L	T	A	U	T	B	A	I	N	E	D	Y		
Y	M	Z	D	E	N	R	C	H	I	B	C	H	A
P	O	U	T	P	A	N	A	A	O	K	J		
O	J	A	N	M	A	I	O	Š	S	K	Ó		
K	Ž	M	D	A	N	Y	J	A	K	U	B		
O	I	E	N	M	A	E	L	S	K	L	O		
J	Š	A	T	A	K	M	E	T	Ó	L	H		

M. L. KING: M o c l á s k y

Viac ako tri storočia boli americkí černosí bití železným prútom útlaku... a nútení žiť v nedôstojných životných podmienkach. Hrozilo nám, že zatrpkneme a pomstíme sa s nemenšou nenávisťou. Ale keby sme sa dali strhnúť týmito citmi, nastolili by sme poriadok, ktorý by sa v ničom nelíšil od predošlého útlaku. Ibaže by sa utláčani stali utláčateľmi.

Najväšňivejším nepriateľom vyhlasujeme: Proti vašej schopnosti ranit nás stavíme našu schopnosť znášať bolesť. Vašej fyzickej sile pôjdeme v ústrety silou nášho ducha. Akokoľvek budete s nami zaobchádzať, neprestaneme vás m i l o v a ť. Hoďte na naše domy bomby a ohrozujte naše deti, a vedzte, že my vás premôžeme našou schopnosťou t r p i e ť. Príde deň, kedy sa prepracujeme k s l o b o d e. Ale nielen pre nás samých, urobíme taký silný nátlak na vaše srdcia a na vaše svedomia, že sa nám hravo podarí vydobit', získať aj vás. A naše víťazstvo bude dvojnásobné.

" verím, že existuje slnko,
aj keď mne nesvieti,
verím v lásku,
aj keď ju necítim,
verím v Boha,
aj keď mlčí"

nápis na stene jednej väznice gestapa

Poznámka redakcie:

V minulom čísle sme zabudli spomenúť, že tento náš časopis je určený pre vekovú kategóriu stredoškôľakov a učňov. Prosíme preto našich prispievateľov, aby pri písaní svojich príspevkov na to pamätali.

ĎAKUJEME.